

Gintautas Vėlius

**KERNAVĖS ARCHEOLOGINĖS VIETOVĖS (37320),
KERNAVĖS, KRIVEIKIŠKIO PILIAKALNIO (17191).
ŠIRVINTŲ R. SAV., KERNAVĖS MSTL.,
2014 METŲ DETALIŲJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ**

ATASKAITA

**Kenavė
2015 05 20**

TURINYS

Įvadas.....	3
Ankstesnių archeologinių tyrimų apžvalga.....	4
Tyrimų eiga.....	4
Išvados.....	8
Radinių sąrašas.....	9
Nuotraukų sąrašas.....	11
Nuotraukos.....	13
Brėžinių sąrašas.....	24
Brėžiniai.....	25
Priedų sąrašas.....	32
Priedai.....	33

IVADAS

Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcija įgyvendina projektą „Viešosios turizmo infrastruktūros sukūrimas“. Pagal šį projektą Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio (17191) šiauriniame šlaite buvo numatoma įrengti medinius laiptus. Šiaurinėje piliakalnio papėdėje planuota įrengti pėsčiųjų takelį. Laiptų vietoje (piliakalnio šlaite) pagal pateiktą projektą buvo numatoma nukasti paviršinį gruntą, kloti geotekstilę, supilti skaldos sluoksnį. Konstrukcijos plotis 1,3 m. Tako vietoje (piliakalnio papėdėje) planuota nukasti tik velėną – 5-10 cm paviršinės augmenijos sluoksnį. Todėl, prieš pradėdant žemės judinimo darbus, piliakalnio šlaite bei dalyje viršutinės aikštelės buvo būtina atlikti detaliuosius archeologinius tyrimus.

2012 m. Kernavės, Kriveikiškio piliakalnyje bei šiaurinėje jo papėdėje buvo atlikti geofizikiniai tyrimai. Magnetometro pagalba gautoje magnetogramoje (1 brėž.) piliakalnio aikštelėje bei papėdėje matomos neaiškios kilmės magnetinės anomalijos. Siekiant išsiaiškinti šių anomalijų kilmę, 2014 m., vykdant minėtų laiptų vietos detaliuosius tyrimus, ištirtas kiek didesnis perkastos Nr. 1 plotas apimantis ir piliakalnio aikštelėje esančią ryškia magnetinę anomaliją. Taip pat ištirtos dar trys perkastos magnetinių anomalijų vietose. Perkastos Nr. 2 ir Nr. 3 kastos į šiaurę nuo piliakalnio esančiame lauke, perkasta Nr. 4 – pietiniame piliakalnio šlaite (2 brėž.). Tačiau, dėl kol kas neaiškių techninių klaidų, matuojant perkastas Nr.2 ir 3 žinomos elektromagnetinės anomalijos liko kiek toliau į vakarus – pietvakarius (1 brėž.). Taigi, tyrimai buvo vykdomi paminklo sauginiais tikslais, prieš vykdant žemės judinimo darbus būsimų laiptų į piliakalnį vietoje. Taip pat kasinėta moksliniais tikslais, siekiant išsiaiškinti magnetinių anomalijų kilmę, piliakalnio chronologiją, funkcinę paskirtį. Tyrimų tikslas buvo ištirti galimai susiformavusius archeologiškai vertingus kultūrinius sluoksnius, struktūras, įvertinti jų susidarymo laiką ir aplinkybes, užfiksuoti atidengtų objektų liekanas bei surinkti radinius.

Detalieji archeologiniai tyrimai atlikti 2014 m. liepos 1-30 d. Leidimą vykdyti detaliuosius archeologinius tyrimus Nr. LA-223 G. Vėliui išdavė Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos 2014 m. birželio 26 d. Tyrimams vadovavo, fotografavo ir brėžinius braižė šios ataskaitos autorius G. Vėlius. Kasimo darbuose talkino praktiką atliekantys Vilniaus universiteto, Istorijos fakulteto, archeologijos studijų programos I ir III kursų studentai. Tyrimuose naudotas metalų detektorius S-Scope R1, tacheometras Sokkia SET600. Taikyta koordinacių sistema – LKS-94,

tacheometras buvo susietas su 2 geodeziniais punktais esančiais lauke į šiaurės vakarus nuo Lizdeikos kalno piliakalnio (24565).

ANKSTESNIŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ APŽVALGA

Kernavės, Kriveikiškio piliakalnis tyrinėtas 1989 m.¹, tyrimams vadovavo A. Luchtanas. Šiauriniame piliakalnio šlaite buvo ištirta 1 m pločio ir 15 m ilgio perkasa. Tirtas piliakalnio šlaitas (11 perkastos metrų) ir papėdė (4 perkastos metrai). Aptikta 1 grublėta ir kelios apžiestos puodų šukės, akmenimis apdėta stulpavietė. Tačiau, kadangi perkasa nebuvo susieta su koordinacių sistema, tiksli jos vieta šiandien nežinoma.

TYRIMŲ EIGA

Perkasa Nr. 1 kasta šiaurinėje piliakalnio pusėje projektuojamų laiptų į piliakalnį vietoje (1 pav., 2 brėž.). Perkasa 1.5 m pločio ir 15 m ilgio, orientuota pietryčių – šiaurės vakarų kryptimi 348° kampu. Kampų koordinatės: šiaurinio - 6082824,348; 555055,382; 86,881, rytinio - 6082809,484; 555058,58; 89,653, pietinio - 6082809,28, 555057,112; 89,667, vakarinio - 6082823,937; 555053,906; 86,71. Perkasa suskirstyta 1 m² dydžio kvadratais, kurie iš pietvakarių į šiaurės rytus buvo sužymėti raidėmis A-B, o iš šiaurės vakarų į pietryčius skaičiais 1-15 (3 brėž.). Perkastos kvadratai Nr. 1-5 buvo piliakalnio papėdėje, Nr. 6-11 – šlaite ir 12-15 piliakalnio aikštelėje. Perkastos paviršius buvo apaugęs vešlia žole. Reljefas kvadratuose 1-4 pietryčių kryptimi paaukštėja apie 0,5 m (86,71-87,20 Habs.), kvadratuose 5-11 (šlaitas) reljefas paaukštėja apie 2,66 m (87,20-89,86 Habs.), viršuje esanti nedidelė aikštelė palyginti lygi. Nukasus velėną ir pilkšvą povelėninį juodžemio sluoksnį, 30 cm gylyje, šiaurės vakariniame perkastos gale, kvadratuose Nr. 1-4 atsidengė rausvo molio įžemis (2 pav.). Likusioje perkastos dalyje po biriu povelėniniu juodžemiu atsidengė supiltinis pilkšvo molingo juodžemio sluoksnis (3 pav.). Piliakalnio aikštelėje kv. A13 jau 25 cm (89,65 Habs.) gylyje aptiktas nemažas akmuo, giliau – 28, 32, 33 cm gyliuose pasirodė daugiau akmenų sudarančių apskritą centre akmenų neturinčią struktūrą – stulpavietę (4 pav.). Toliau gilintasi perkastos kvadratų Nr. 12-14 ribose, kuriose buvo ir minėta stulpavietė. Įsigilinus į 45 cm gylį ties aptiktąja stulpaviete išryškėjo apie 50 cm pločio

¹ Luchtanas A., Žvalgomieji tyrinėjimai Kernavėje ir jos apylinkėse//archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1988-1989 metais. Vilnius, 1990, p. 193-196.

degusio rausvo molio sumišusio su juodais degėšiais juosta orientuota rytų – vakarų kryptimi (6 pav.). Tiesa, ar birūs juodi tarp sluoksniai tikrai yra degėšiai suabejota, kadangi jų tarpe nerasta angliukų C14 datavimui. Aptiktąją degusio molio juostą nuspręsta “perpjauti” išilgai rytų – vakarų kryptimi taip, kad į pjūvį patektų ir minėtoji stulpavietė (7 pav.). Stulpavietės būta iki 60 cm skersmens ir iki 55 cm gylio (skaičiuojant nuo aukščiausiai aptikto akmens viršaus iki žemiausio akmens apačios.) Stulpavietėje turėjęs būti medinis stulpas neišlikęs, pjūvyje jis net neišsiskyrė kitokia spalva ar gruntu. Tik, sprendžiant iš tarpo tarp akmenų kurie turėjo paremti ir sutvirtinti medinį stulpą skersmens, stulpo skersmuo turėjo būti apie 20 cm. Viso stulpavietės konstrukciją sudarė septyniolika nuo 12 iki 47 cm skersmens akmenų (8 pav.). Rausvo molio įžemis kvadratuose Nr. 12-14 pasiektas maždaug 1 m gylyje (88,86 Habs.) (9, 10 pav.). Tikrumo dėlei į įžemį buvo įsigilinta iki 1,35 m (88,50 Habs.). Prieš pasiekiant rausvo molio įžemį, virš jo buvo fiksuotas iki 10 cm storio pilkšvas tarp sluoksnis su intensyvesniais degėsių tarpais iš kurių pavyko paaimti mėginį C14 tyrimams. Tarp šio pilkšvo degėsingo sluoksnio ir rausvo molio įžemio fiksuotas 5-10 cm storio smėlio tarp sluoksnis. Šios piliakalnio vietos stratigrafija aiškiausiai matoma sienelėse (11-13 pav., 4 brėž.). Pietvakarinėje sienelėje (11 pav.) matyti, kad minėta rausvesnio degusio molio juosta su degėsių (?) tarpais į gylį tęsiasi iki pat virš įžemio esančio pilkšvo tarp sluoksnio. Virš rausvo molio įžemio pastebimas 5-10 cm storio gelsvo smėlio tarp sluoksnis. Analogišką stratigrafiją matome ir šiaurės vakarinėje (12 pav.) bei šiaurės rytinėje (13 pav.) perkasoje įgilinimo sienelėse. Šiaurės vakarinėje sienelėje galime išžvelgti dar vieną iki poros centimetrų storio degėsių tarp sluoksnį esantį 20 cm aukščiau intensyvaus degėsių sluoksnio. Tačiau, kitose sienelėse šis tarp sluoksnis neišryškėjo. Taigi, perkasoje kvadratuose Nr. 12-14, įsigilinus iki 1,35 m gylio tapo aišku, kad Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio pylimas yra ne, kaip anksčiau manyta, dirbtinės kilmės, o gamtinės. Natūrali molio kalvelė tik paaukštinta apie 1 m supilant molingo juodžemio sluoksnį. Po juo aptiktas degėsingas tarp sluoksnis traktuotinas kaip buvęs natūralus paviršius. Neaiški lieka gelsvo smėlio tarp sluoksnio aptikto virš molio įžemio kilmė. Gali būti, jog tai yra čia vykusių pustymų rezultatas (į šiaurę nuo piliakalnio kyla smėlinga kalva). Piliakalnio papėdėje, perkasoje kvadratuose Nr. 5-7 taip pat buvo įsikasta iki įžemio ir šiek tiek giliau (14-16 pav., 4 brėž.). Pasirodo, kad šioje vietoje prasideda buvusio natūralus molio kalnelio šlaitas, virš kurio supiltas iki 70 cm storio pilkšvo molingo juodžemio sluoksnis. Perkasoje kvadratuose Nr. 8-12 nutarta apsiriboti 30-35 cm gyliu (projektinis laiptų įrengimo gylis) ir iki įžemio nesikasti, kadangi informacijos apie piliakalnio pylimo stratigrafiją jau buvo gauta pakankamai o didesnio masto žemės judinimo darbai piliakalnio šlaite tik sukeltų erozinių procesų riziką ateityje. Perkasoje nutarta praplėsti

ties pietrytinės sienelės kvadratais Nr. 12-14 kasant 1x2 m dydžio išpjovą (17 pav., 3 brėž.). Tikėtasi, kad joje pavyks aptikti daugiau stulpaviečių, išaiškinti degusio molio juostos funkcinę prasmę. Šia kryptimi tęsiasi ir magnetometru fiksuota pailga anomalija (1 brėž.). Deja, išpjovoje daugiau stulpaviečių neaptikta, joje tiesiog fiksuota toliau rytų kryptimi besitęsianti degusio rausvesnio molio sumišusio su degėsiais (?) 50 cm pločio juosta (18, 19 pav.). Išpjovos sienelėse fiksuota tokia pati stratigrafija kaip ir šioje vietoje perkasoje (22, 23 pav.), vienintelis skirtumas yra tas, kad išpjovos pietrytinėje sienelėje nepastebėta degusių tarp sluoksnių virš įžemio (21 pav.). Tačiau, tik išpjovoje perkasoje Nr. 1 pavyko aptikti radinių. Apie 1 m gylyje (88,75-88,87 Habs.) išpjovos kvadratuose Nr. 12 - 14 buvo aptikti 22 smulkūs lipdytinės keramikos fragmentai (inv. Nr. 1-22, 59-62 pav.). Grublėta su brūkšniavimo žymėmis keramika aptikta ant iki piliakalnio pylimą supilant buvusio natūralaus žemės paviršiaus. Taigi, perkastos vietoje fiksuotą magnetinę anomaliją matyt sukėlė aptikta degusio molio juosta. 1989 m. turimų metu piliakalnio aikštelėje taip pat buvo aptikta panaši stulpavietė. Gali būti, kad degusio molio su degėsiais juosta ženklina sudegusią horizontalių rąstų sieną buvusią tarp vertikalių stulpų (stulpaviečių). Vis tik, tokiu atveju lieka neaišku, kodėl tokia siena piliakalnyje fiksuota tik viena, o ir ta pati įrengta ne aikštelės pakraštyje o kertą ją vos ne per pusę.

Perkasa Nr. 2 kasta apie 15 m į šiaurės rytus nuo šiaurinio piliakalnio šlaito apačios, kaip tuomet manyta, čia fiksuotos magnetinės anomalijos vietoje (2 brėž.). Perkasa 3 m pločio ir 5 m ilgio, orientuota pietų – šiaurės kryptimi. Kampų koordinatės: šiaurės vakarinio - 6082839,682; 555063,572; 87,208, šiaurės rytinio - 6082839,742; 555066,587; 87,088, pietrytinio - 6082834,724. 555066,69; 86,964, pietvakarinio - 6082834,731; 555063,619; 87,107. Perkasa suskirstyta 1 m² dydžio kvadratais, kurie iš vakarų į rytus buvo sužymėti raidėmis A-C, o iš šiaurės į pietus skaičiais 1-5. Perkastos paviršius buvo palyginti lygus, apaugęs žole. Nukalus 10 cm storio velėną (25 pav.) ir apie 20 cm storio povelėninį pilko juodžemio sluoksnį, 30 cm gylyje pasiektas gelsvo smėlio įžemis (27-29 pav.). Radinių perkasoje nerasta.

Perkasa Nr. 3 kasta apie 3 m į šiaurę nuo šiaurinio piliakalnio šlaito apačios, kaip tuomet manyta, čia fiksuotos magnetinės anomalijos vietoje (2 brėž.). Perkasa 3 m pločio ir 8 m ilgio, orientuota pietų – šiaurės kryptimi. Kampų koordinatės: šiaurės vakarinio - 6082832,017; 555058,696; 87,003, šiaurės rytinio - 6082831,938; 555061,594; 86,99, pietvakarinio - 6082824,049; 555058,699; 87,006. Perkasa suskirstyta 1 m² dydžio kvadratais, kurie iš vakarų į rytus buvo sužymėti raidėmis A-C, o iš šiaurės į pietus skaičiais 1-8 (5 brėž.). Perkastos paviršius buvo palyginti lygus, apaugęs žole. Nukalus 10 cm storio velėną (30-32 pav.) ir apie 20 cm storio povelėninį pilko juodžemio sluoksnį, 30

cm gylyje pasiektas rausvo molio įžemis (33 pav.). Kvadratuose A-C6-7 jau 20 cm (86,60 Habs.) gylyje išryškėjo iki 1 m pločio griovys kertantis perkasą vakarų – rytų kryptimi. Griovio būta labai negilus, tik iki 15 cm gylio, lėkštu dugnu 34-36 pav.). Griovys užpildytas pilkšvu juodžemiu. Vargu ar šį griovį galime sieti su piliakalnio gynybiniais įtvirtinimais, jo funkcinė paskirtis lieka neaiški. Perkasoje, paviršiniame sluoksnyje aptiktos dvi apžiestos keramikos šukės (inv. Nr. 23, 24; 63, 64 pav.) ir vario lydinio sagties liežuvėlis (inv. Nr. 25; 63, 64 pav.). Griovio užpilde aptikti du keramikos fragmentai: lipdytinio puodo šukė grublėtu paviršiumi ir apžiesto puodo šukė (inv. Nr. 26, 27; 63, 64 pav.).

Perkasa Nr. 4 kasta apie 3 m į pietryčius nuo piliakalnio aikštelės, kaip tuomet manyta, šlaite fiksuotos magnetinės anomalijos vietoje (2 brėž.). Piliakalnio šlaitas šioje vietoje nestatus, sudaro palaipsniui į pietryčių pusę besileidžiančią terasą (38 pav.). Perkasa kasta 3 m pločio ir 5 m ilgio, orientuota pietų – šiaurės kryptimi. Kampų koordinatės: šiaurės vakarinio - 6082806,369; 555061,2; 89,192, šiaurės rytinio - 6082806,346; 555064,221; 88,313, pietrytinio - 6082801,35; 555064,213; 88,175, pietvakarinio - 6082801,359; 555061,252; 88,65. Perkasa suskirstyta 1 m² dydžio kvadratais, kurie iš vakarų į rytus buvo sužymėti raidėmis A-C, o iš šiaurės į pietus skaičiais 1-5 (6 brėž.). Perkasos paviršius žemėja pietryčių kryptimi, aukščių skirtumas tarp šiaurės vakarinio ir pietrytinio kampų 102 cm. Nukasus apie 5 cm storio velėną (39, 40 pav.), 15 cm povelėninio pilkšvo juodžemio ir apie 30 cm storio šviesiai pilko juodžemio sluoksnį, 50 cm gylyje pasiektas gelsvo smėlio įžemis (45-48 pav.). Pietvakariniame perkasos ketvirtyje, Kv. A-B3-5 fiksuota pilkšva vos tamsesnė nei virš jos buvęs juodžemis, netaisyklingos formos dėmė (49 pav., 6 brėž.). Pjūvyje (50 pav.) ir perkasos sienelėse (7 brėž.) matyti, kad pilkšva netaisyklingos formos dėmė negili, iki 30 cm gylio. Matyt, tai yra užslinkęs ankstyvesnis paviršius – kultūrinio sluoksnio likučiai. Jame pasitaikė nedidelių, iki 12 cm skersmens, tačiau šiek tiek degusių, apskaldytų akmenų. Pilkšvoje dėmėje, Kv. A3-4 išryškėjo mažesnė ovali, užpildyta pilku degėsinu juodžemiu. 80x130 cm dydžio dėmė su angliukų priemaišomis (paimtas mėginys C14 datavimui) (52 pav.). Šis degėsingas ovalus objektas traktuotinas kaip neaiškios paskirties iki 20 cm gylio duobė lėkštu dugnu (51 pav.). Perkasoje fiksuotame ankstyvesnio paviršiaus horizonte aptiktos 3 lipdytinės keramikos šukės (inv. Nr. 28-30; 65, 66 pav.), kurių viena grublėtu paviršiumi. Kiek ryčiau, kompaktiškoje 1 m² teritorijoje, Kv. B-C4-5 surasti 9 geležies lydymo šlako fragmentai (inv. Nr. 31, 67 pav.).

IŠVADOS

2014 m. liepos mėnesį Kernavės, Kriveikiškio piliakalnyje ir jo aplinkoje ištirtas 78,5 m² plotas (perkasa Nr. 1 - 24,5 m², Nr. 2 – 15 m², Nr. 3 – 24m², Nr. 4 – 15 m²). Konstatuota, kad piliakalnis naudotas maždaug III-VI a. kadangi ant įžemio aptikta keramikos grublėtu paviršiumi. Keramika labai fragmentiška, todėl tiksliau jos datuoti nėra galimybės. Šio laikotarpio kultūrinis sluoksnis nesusiformavęs aptiktos tik pavienės šukės piliakalnio aikštelėje bei greta tirtose perkasoje. Vėliau, tačiau neaišku kokiame laikotarpyje natūrali molio kalvelė buvo paaukštinta bent per 1 m, supilant molingo grunto sluoksnį. Piliakalnio aikštelėje aptikta į šį sluoksnį įkasta masyvaus stulpo stulpavietė. Greta fiksuota degusio molio justa, galimai buvusios sienos fragmentas. Greta piliakalnio aptikti apžiestos keramikos 3 fragmentai datotini greta buvusio Kriveikiškių kaimo laikotarpiu XVI-XIX a. Perkasoje kastoje į pietus nuo piliakalnio aikštelės aptikti 9 stambūs geležies lydymo šlako fragmentai, kas rodo, jog kažkur greta turėjo būti ir krosnelė. Viso tyrimų metu surastas 31 ypatusis radinys. Radiniai, grafinės medžiagos bei fonuotraumų laikmenos saugomos Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos rinkiniuose.

Gintautas Vėlius

RADINIŲ SĄRAŠAS

Perkasa Nr. 1

1. Puodo lipdytinio šukė 4,5x39x53 mm dydžio, kaklelio fragmentas. Kaklelis tiesus briaunelė plokščia. Išorėje horizontalaus brūkšniuotumo pėdsakai, ant jų – grublėtumas. Vidinė pusė lygi. Spalva išorėje pilkšva, viduje rusva. Priemaišos – stambiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
2. Puodo lipdytinio šukė 5x23x26 mm dydžio, kaklelio fragmentas. Kaklelis tiesus briaunelė plokščia. Išorėje grublėtumo pėdsakai, vidinė pusė lygi. Spalva išorėje rusva, viduje pilka. Priemaišos – stambiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
3. Puodo lipdytinio šukė 6x26x33 mm dydžio, kaklelio fragmentas. Kaklelis tiesus briaunelė plokščia. Išorėje horizontalaus brūkšniuotumo pėdsakai, vidinė pusė lygi. Spalva išorėje rusva, viduje pilkšva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
4. Puodo lipdytinio šukė 5x42x43 mm dydžio. Paviršius brūkšniuotas (?) vidus – lygus. Spalva rusva. Priemaišos – stambiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
5. Puodo lipdytinio šukė 7x40x45 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva išorėje rusva, viduje - pilka. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
6. Puodo lipdytinio šukė 5,5x26x27 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva išorėje pilkšva, viduje - rusva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
7. Puodo lipdytinio šukė 4x23x35 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva rusva. Priemaišos – stambiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
8. Puodo lipdytinio šukė 6x23x35 mm dydžio. Paviršius nežymiai brūkšniuotas (?) arba lygus. Spalva išorėje rusva, viduje - pilka. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
9. Puodo lipdytinio šukė 6x21x23 mm dydžio. Paviršius lygus. Ornamentas (?) – 5 mm skersmens duobutė. Spalva rusva. Priemaišos – vidutiniškai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
10. Puodo lipdytinio šukė 8x20x25 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva išorėje pilkšva, viduje - rusva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
11. Puodo lipdytinio šukė 6x16x31 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva rusva. Priemaišos – stambiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,279; 555056,347; 88,859 (59, 60 pav.).
12. Puodo lipdytinio šukė 6x27x33 mm dydžio, kaklelio fragmentas. Kaklelis tiesus briaunelė plokščia. Išorėje horizontalaus brūkšniuotumo pėdsakai. Vidinė pusė lygi. Spalva rusva. Priemaišos – vidutiniškai grūstas granitas. Koordinatės 6082811,243; 555056,499; 88,873 (61, 62 pav.).
13. Puodo lipdytinio šukė 7x21x28 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva išorėje pilkšva, viduje - rusva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082811,071; 555056,353; 88,848 (61, 62 pav.).

14. Puodo lipdytinio šukė 5x25x25 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva išorėje rusva, viduje - pilkšva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082811,328; 555056.244; 88,84 (61, 62 pav.).
15. Puodo lipdytinio šukė 5x22x30 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva išorėje rusva, viduje - pilkšva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082811,656; 555056.051; 88,847 (61, 62 pav.).
16. Puodo lipdytinio šukė 8x20x27 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva pilkšva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082811,91; 555056,376; 88,84 (61, 62 pav.).
17. Puodo lipdytinio šukė 5x14x19 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva išorėje pilkšva, viduje - rusva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082811,887; 555056.193; 88,843 (61, 62 pav.).
18. Puodo lipdytinio šukė 3,8x20x26 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva išorėje pilkšva, viduje - rusva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,051; 555056.164; 88,826 (61, 62 pav.).
19. Puodo lipdytinio šukė 4x17x21 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva rusva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,037; 555055,952; 88,822 (61, 62 pav.).
20. Puodo lipdytinio šukė 5x22x24 mm dydžio, kaklelio fragmentas. Kaklelis tiesus briaunelė plokščia. Paviršius lygus, išorėje nutrupėjęs. Spalva pilka. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082811,984; 555055,699; 88,785 (61, 62 pav.).
21. Puodo lipdytinio šukė 9x35x37 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva pilkšva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,246; 555055,703; 88,777 (61, 62 pav.).
22. Puodo lipdytinio šukė 7x20x20 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva rusva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082812,121; 555055,571; 88,756 (61, 62 pav.).

Perkasa Nr. 3

23. Puodo apžiesto šukė, 8x26x35 mm dydžio, kaklelio fragmentas. Kaklelis tiesus briaunelė plokščia. Ornamentas – įstrižas 20 mm ilgio iki 3 mm pločio įrėžimas. Spalva išorėje rusva, viduje pilkšva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082831,821; 555061,458; 86,944, Kv. C1 (63, 64 pav.).
24. Puodo apžiesto šukė, 7x25x27 mm dydžio, kaklelio fragmentas. Kaklelis tiesus briaunelė plokščia. Spalva išorėje rusva, viduje pilkšva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082827,808; 555061,425; 86,815, Kv. C5 (63, 64 pav.).
25. Sagties liežuvėlis vario lydinio išriestas iš 4 mm skersmens vielos. Viename gale 11 mm skersmens kilpelė, kitas – nusmailintas. Koordinatės 6082824,311; 555059,029; 86,56, Kv. A8 (63, 64 pav.).
26. Puodo lipdytinio šukė 12x38x48 mm dydžio. Paviršius nežymiai grublėtas. Spalva rusva. Priemaišos – stambiai grūstas granitas. Koordinatės 6082825,916; 555060,1; 86,601, Kv. B7, (63, 64 pav.).
27. Puodo apžiesto šukė 10x65x74 mm dydžio. Spalva pilkšva. Priemaišos – smulkiai grūstas granitas. Koordinatės 6082825,916; 555060,253; 86,591, Kv. B7 (63, 64 pav.).

Perkasa Nr. 4

28. Puodo lipdytinio šukė 13x29x41 mm dydžio. Išorinis paviršius grublėtas, vidinis lygus. Spalva išorėje rusva, vidinėje pusėje pilkšva. Priemaišos – stambiai grūstas granitas. Koordinatės 6082801,775; 555062,295; 88,038, Kv. B5 (65, 66 pav.).
29. Puodo lipdytinio šukė 8,5x25x27 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva išorėje rusva, vidinėje pusėje pilka. Priemaišos – stambiai grūstas granitas. Koordinatės 6082802,012; 555062,287; 88,193, Kv. B5 (65, 66 pav.).
30. Puodo lipdytinio šukė 9x20x22 mm dydžio. Paviršius lygus. Spalva rusva. Priemaišos – vidutiniškai grūstas granitas. Koordinatės 6082802,9; 555062,06 ; 88,256, Kv. A4 (65, 66 pav.).
31. Šlakas geležies lydymo takus, 9 fragmentai 36-150 mm dydžio. Bendras svoris 2,76 kg. Koordinatės 6082801,716 - 6082802,347; 555062,732 - 555063,723; 88,16-88,24. Kv. B-C4-5 (67 pav.).

NUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

1. Kernavės, Kriveikiškio piliakalnis prieš pradedant tyrimus, fotografuota iš šiaurės.
2. Perkasa Nr. 1 nukasus velėną ir povelėninį juodžemį.
3. Perkasa Nr. 1 nukasus velėną ir povelėninį juodžemį.
4. Perkasoje Nr. 1 aptikta stulpavietė.
5. Perkasoje Nr. 1 aptikta stulpavietė.
6. Perkasoje Nr. 1 aptikta stulpavietė.
7. Perkasoje Nr. 1 aptiktos stulpavietės pjūvis.
8. Akmenys iš perkasoje Nr. 1 aptiktos stulpavietės.
9. Perkasoje Nr.1, piliakalnio viršuje esančioje aikštelėje kastas įgilinimas, fotografuota iš rytų.
10. Perkasoje Nr.1, piliakalnio viršuje esančioje aikštelėje kastas įgilinimas, fotografuota iš pietų.
11. Perkasoje Nr.1, piliakalnio viršuje esančioje aikštelėje kasto įgilinimo pietvakarinė sienelė.
12. Perkasoje Nr.1, piliakalnio viršuje esančioje aikštelėje kasto įgilinimo šiaurės vakarinė sienelė.
13. Perkasoje Nr.1, piliakalnio viršuje esančioje aikštelėje kasto įgilinimo šiaurės rytinė sienelė.
14. Perkasa Nr. 1. šiaurės rytinė sienelė, kv. 5-7.
15. Perkasa Nr. 1, ties 7 ir 8 kvadratų sandūra į žemį įkastas įgilinimas.
16. Perkasa Nr. 1, pietrytinė sienelė, kv. 6, 7.
17. Perkasoje Nr. 1 kasta išpjova nukasus velėną.
18. Perkasoje Nr. 1 kasta išpjova įsigilinus 50 cm.
19. Perkasoje Nr. 1 kasta išpjova įsigilinus 70 cm.
20. Perkasoje Nr. 1 kasta išpjova, 100-110 cm gylyje pasiektas molio įžemis.
21. Perkasoje Nr. 1 kastos išpjovos pietrytinė sienelė.
22. Perkasoje Nr. 1 kastos išpjovos pietvakarinė sienelė.
23. Perkasoje Nr. 1 kastos išpjovos šiaurės vakarinė sienelė.
24. Perkasa Nr. 1 pabaigus archeologinius tyrimu, jos vietoje įrengti laiptai, fotografuota iš šiaurės vakarų.
25. Perkasa Nr. 2 nukasus velėną.
26. Perkasa Nr. 2 įsigilinus 25 cm.
27. Perkasa Nr. 2 įsigilinus 45 cm.
28. Perkastos Nr. 2 šiaurinė sienelė.
29. Perkastos Nr. 2 rytinė sienelė.
30. Perkasa Nr. 3 nukasus velėną.

31. Perkastos Nr. 3 rytinės sienelės kv. 1-3, po velėna aptikta laužavietė - anglys.
32. Perkasa Nr. 3 įsigilinus 25 cm.
33. Perkasa Nr. 3 įsigilinus iki 45 cm. Pilkšvesne spalva išsiskiria griovio vieta.
34. Perkasa Nr. 3 iškasus griovio turinį.
35. Perkastos Nr. 3 vakarinė sienelė ties kv. 5-8.
36. Perkastos Nr. 3 rytinė sienelė ties kv. 5-8.
37. Perkasų Nr. 2 ir Nr. 3 vieta pabaigus archeologinius tyrimus.
38. Perkastos Nr. 4 vieta prieš pradėdant archeologinius tyrimus, fotografuota iš šiaurės vakarų.
39. Perkasa Nr. 4, nukasinėjama velėna, fotografuota iš šiaurės vakarų.
40. Perkasa Nr. 4, nukasus velėna, fotografuota iš šiaurės vakarų.
41. Perkasa Nr. 4 įsigilinus 30 cm.
42. Perkasa Nr. 4 įsigilinus 30 cm, kv. 1-4, fotografuota iš vakarų.
43. Perkasa Nr. 4 įsigilinus 30 cm, kv. 2-5, fotografuota iš vakarų.
44. Perkasa Nr. 4 įsigilinus 40 cm, fotografuota iš pietų.
45. Perkasa Nr. 4 įsigilinus 50 cm, fotografuota iš pietų.
46. Perkasa Nr. 4 įsigilinus 50 cm, fotografuota iš šiaurės.
47. Perkasa Nr. 4 įsigilinus 50 cm, kv. 1-4, fotografuota iš vakarų.
48. Perkasa Nr. 4 įsigilinus 50 cm, kv. 2-5, fotografuota iš vakarų.
49. Perkasa Nr. 4, kv. A-B3-5 išryškėjusi pilkšva dėmė.
50. Perkasa Nr. 4, kv. A-B3-5, 50 cm gylyje išryškėjusios pilkšvos dėmės pjūvis A, fotografuota iš rytų.
51. Perkasa Nr. 4, kv. A-B3-5, 50 cm gylyje išryškėjusios pilkšvos dėmės pjūvis B, fotografuota iš šiaurės rytų.
52. Perkasa Nr. 4, kv. A-B3-5, 50 cm gylyje išryškėjusios pilkšvos dėmės pjūvis B, fotografuota iš viršaus.
53. Perkastos Nr. 4 pietinė sienelė pasiekus žemį (gylis 80 cm).
54. Perkastos Nr. 4 vakarinė sienelė pasiekus žemį (gylis 80-50 cm).
55. Perkastos Nr. 4 šiaurinė sienelė pasiekus žemį (gylis 50-60 cm).
56. Perkastos Nr. 4 rytinė sienelė pasiekus žemį (gylis 60-80 cm).
57. Perkasa Nr. 4 pasiekus žemį (gylis 50-80 cm.). Perkastos Nr. 4 vieta pabaigus archeologinius tyrimus.
58. Perkastos Nr. 4 vieta pabaigus archeologinius tyrimus.
59. Perkastos Nr. 1 radiniai, inv. Nr. 1-11.
60. Perkastos Nr. 1 radiniai, inv. Nr. 1-11, kita pusė.
61. Perkastos Nr. 1 radiniai, inv. Nr. 12-22.
62. Perkastos Nr. 1 radiniai, inv. Nr. 12-22, kita pusė.
63. Perkastos Nr. 3 radiniai, inv. Nr. 23-27.
64. Perkastos Nr. 3 radiniai, inv. Nr. 23-27, kita pusė.
65. Perkastos Nr. 4 radiniai, inv. Nr. 28-30.
66. Perkastos Nr. 4 radiniai, inv. Nr. 28-30, kita pusė.
67. Perkastos Nr. 4 radiniai, inv. Nr. 31.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

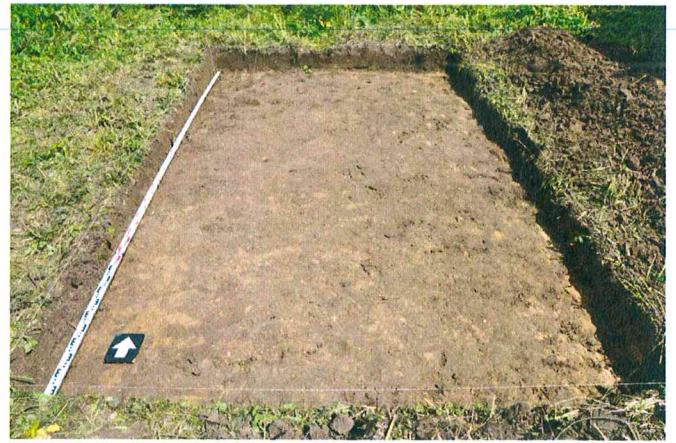
23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

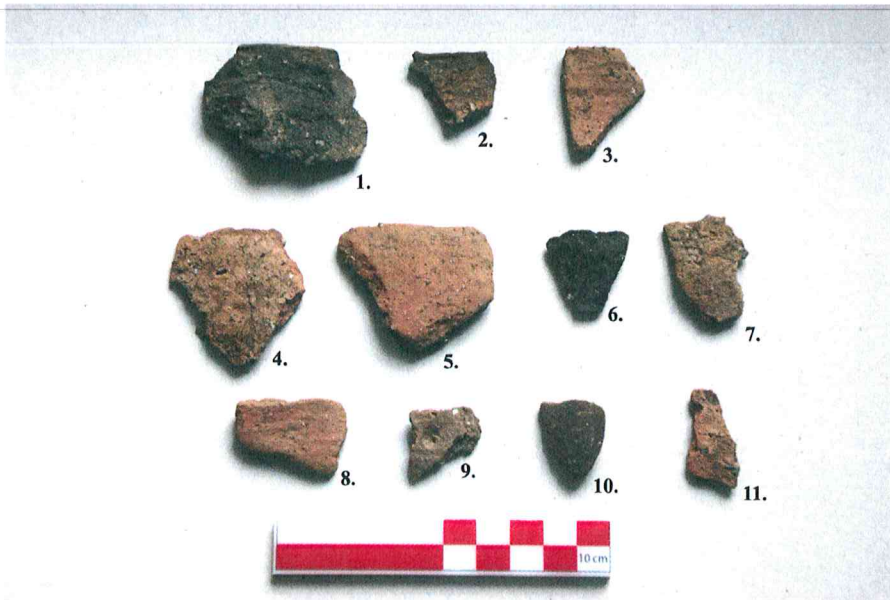
56.

57.

58.

59.

60.

61.

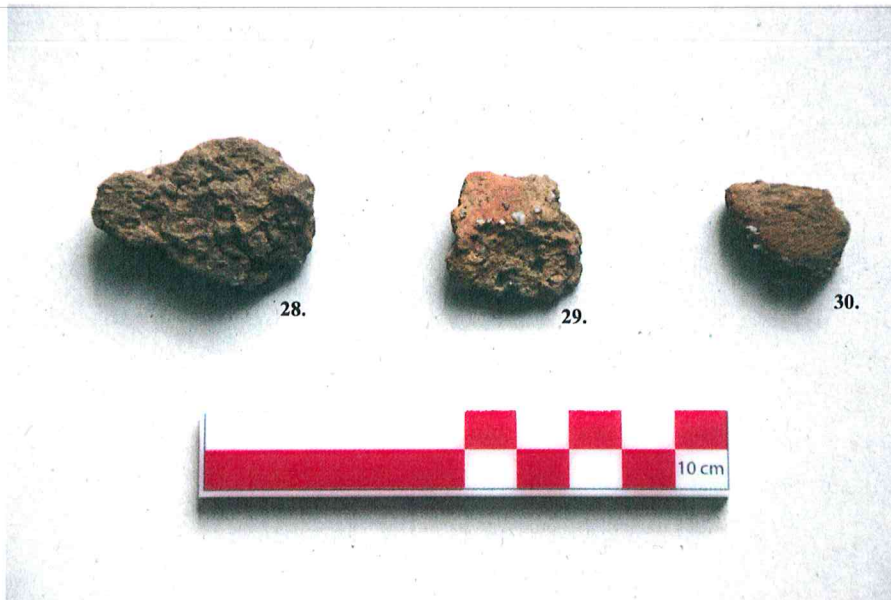
62.

63.

64.

65.

66.

67.

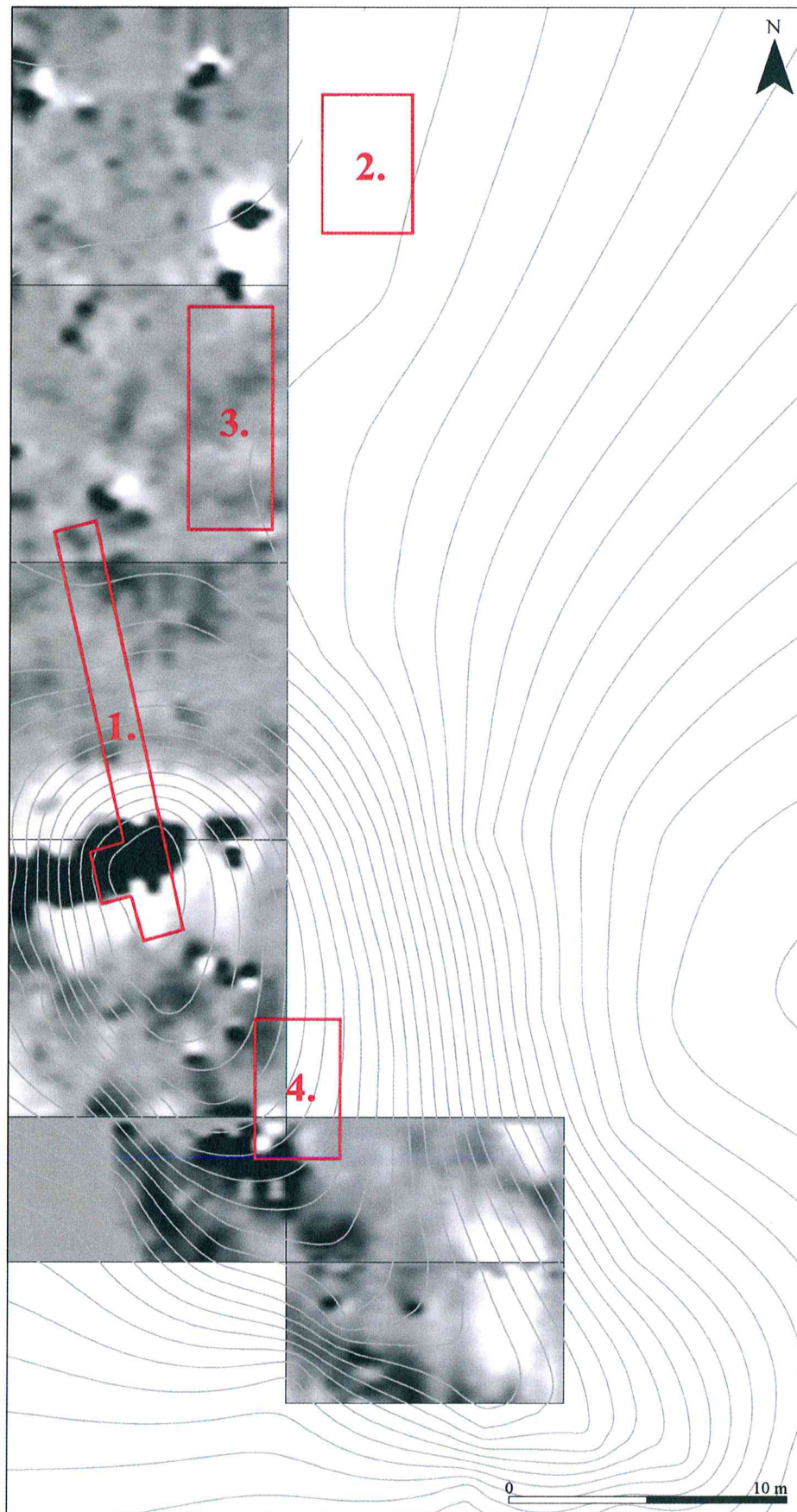
BRĖŽINIŲ SĄRAŠAS

1. Kernavės archeologinės vietovės (37320). Kernavės Kriveikiškio piliakalnio (17191), detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m. Perkasų situacijos planas. Pagrindas – 2012 m. atliktų geofizikinių tyrimų magnetograma.
2. Kernavės archeologinės vietovės (37320). Kernavės Kriveikiškio piliakalnio (17191), detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m. Perkasų situacijos planas.
3. Kernavės archeologinės vietovės (37320). Kernavės Kriveikiškio piliakalnio (17191), detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m. Perkasa Nr. 1 (gylis 30 cm, Kv. 12-14 gylis 45 cm).
4. Kernavės archeologinės vietovės (37320). Kernavės Kriveikiškio piliakalnio (17191), detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m. Perkasa Nr. 1, šiaurės rytinė sienelė.
5. Kernavės archeologinės vietovės (37320). Kernavės Kriveikiškio piliakalnio (17191), detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m. Perkasa Nr. 3 (gylis 30 cm).
6. Kernavės archeologinės vietovės (37320). Kernavės Kriveikiškio piliakalnio (17191), detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m. Perkasa Nr. 4 (gylis 50 cm).
7. Kernavės archeologinės vietovės (37320). Kernavės Kriveikiškio piliakalnio (17191), detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m. Perkasa Nr. 4, sienelės.

**Kernavės archeologinės vietovės (37320), Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio (17191),
detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m.**

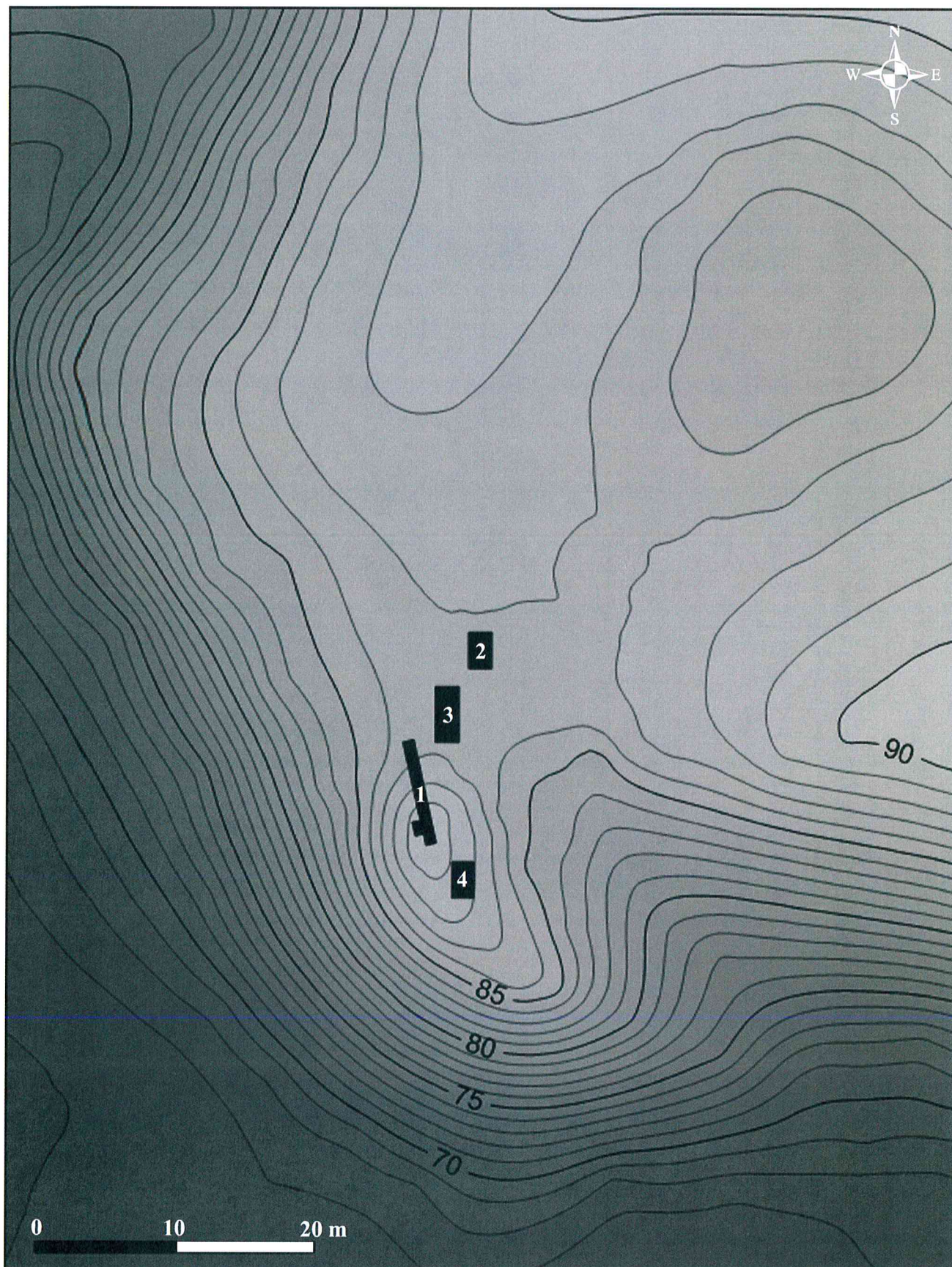
Perkasų situacijos planas.

Pagrindas - 2012 m. atliktų geofizikinių tyrimų magnetograma

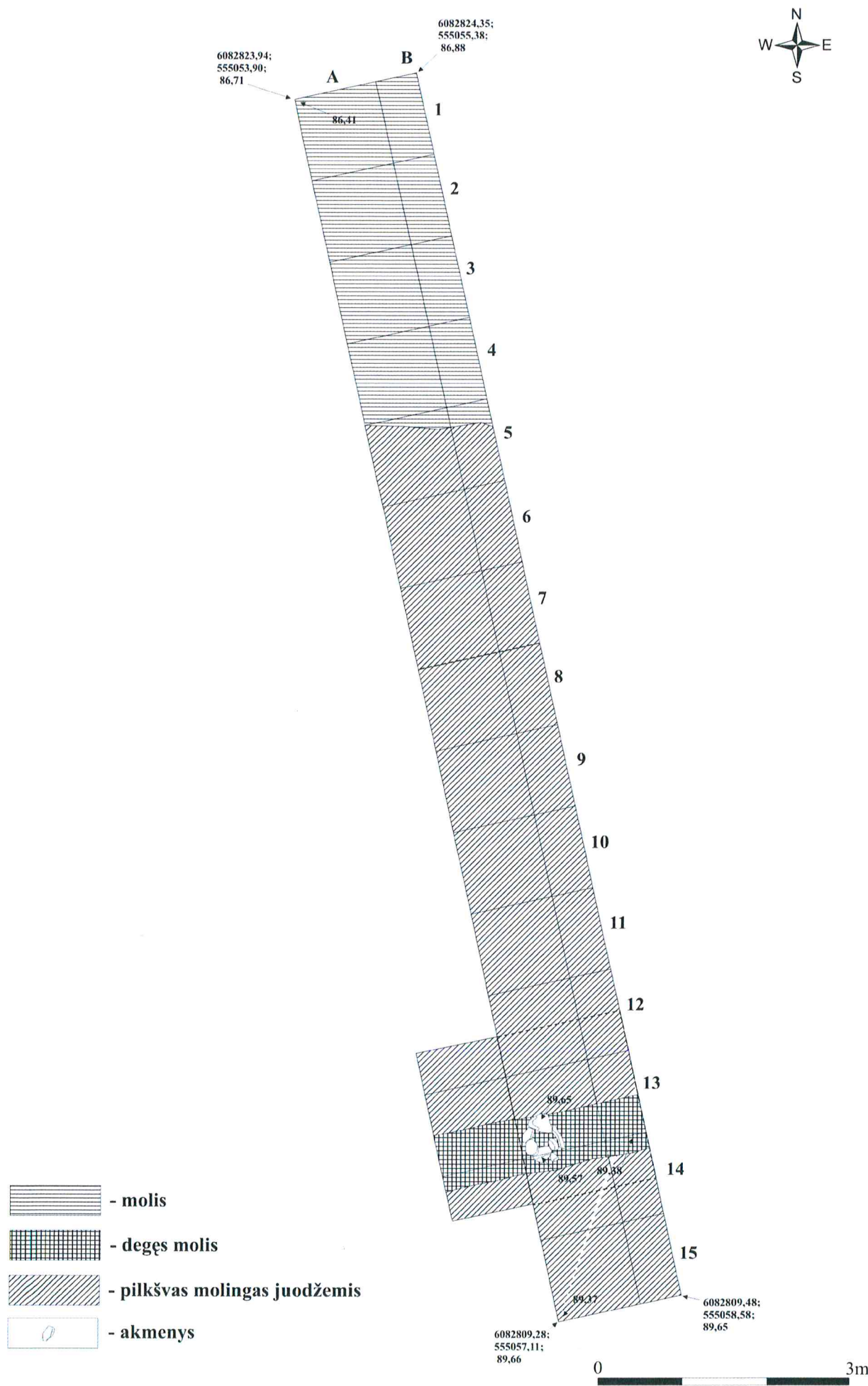
**Kernavės archeologinės vietovės (37320), Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio (17191),
detalesieji archeologiniai tyrimai 2014 m.**

Perkasų situacijos planas.

Kernavės archeologinės vietovės (37320), Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio (17191),
 detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m.

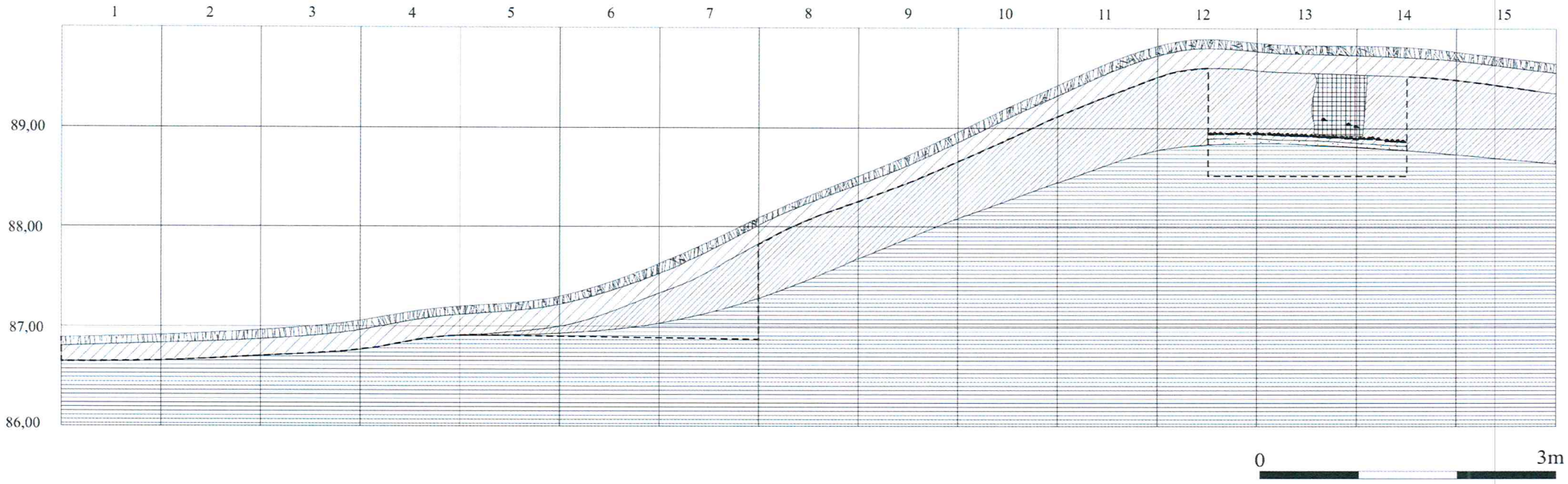
Perkasa Nr. 1 (gylis 30 cm, Kv. 12-14 gylis 45 cm)

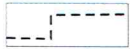

- - molis
- - degęs molis
- - pilkšvas molingas juodžemis
- - akmenys

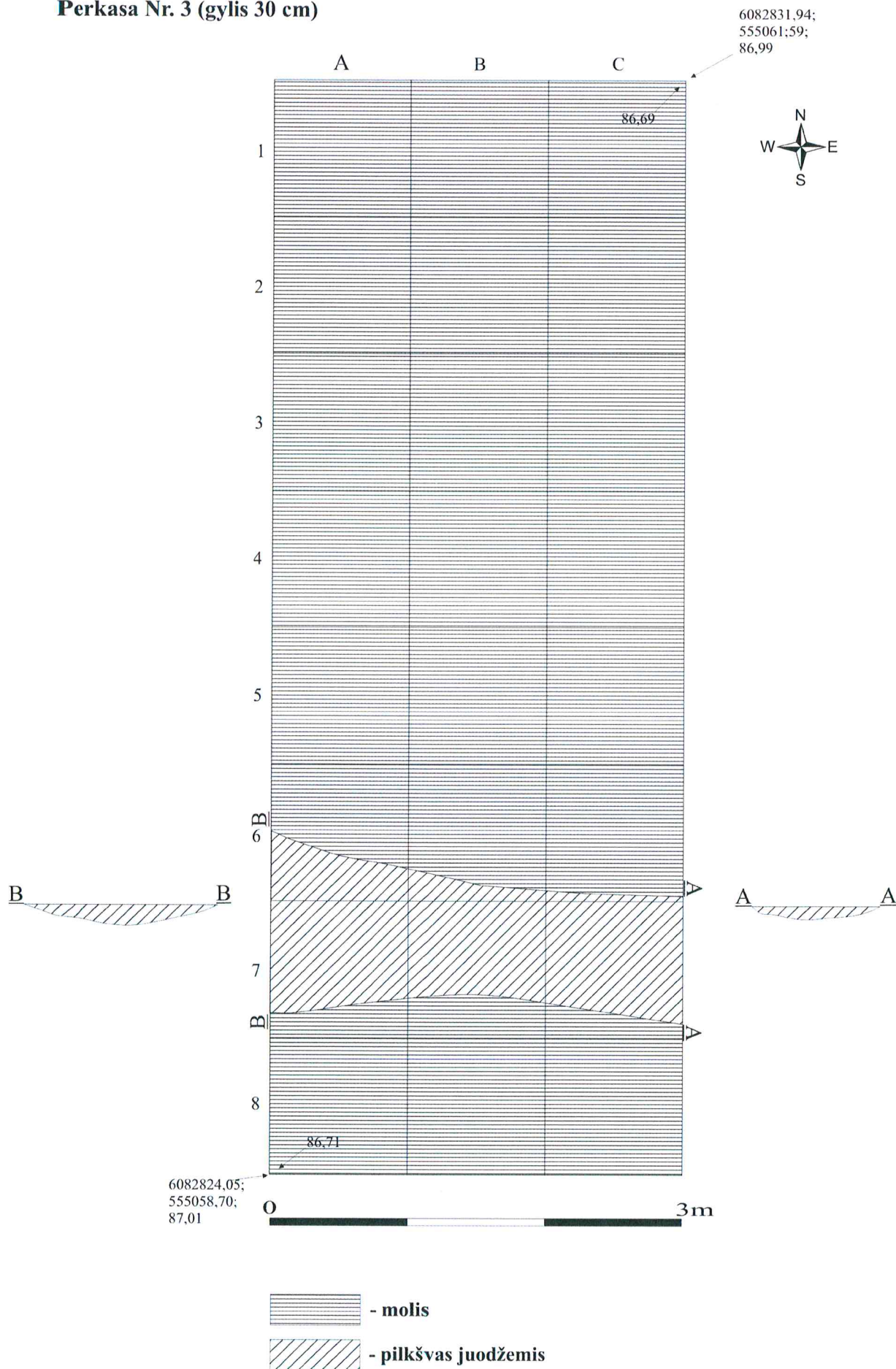
Kernavės archeologinės vietovės (37320), Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio (17191),
 detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m.
 Perkasa Nr. 1, šiaurės rytinė sienelė.

28

- velėna	- smėlis	- degęs molis
- pilkšvas juodžemis	- molis	- riba iki kurios buvo įsigilinta tyrimų metu.
- pilkas molingas juodžemis	- degėsiai	

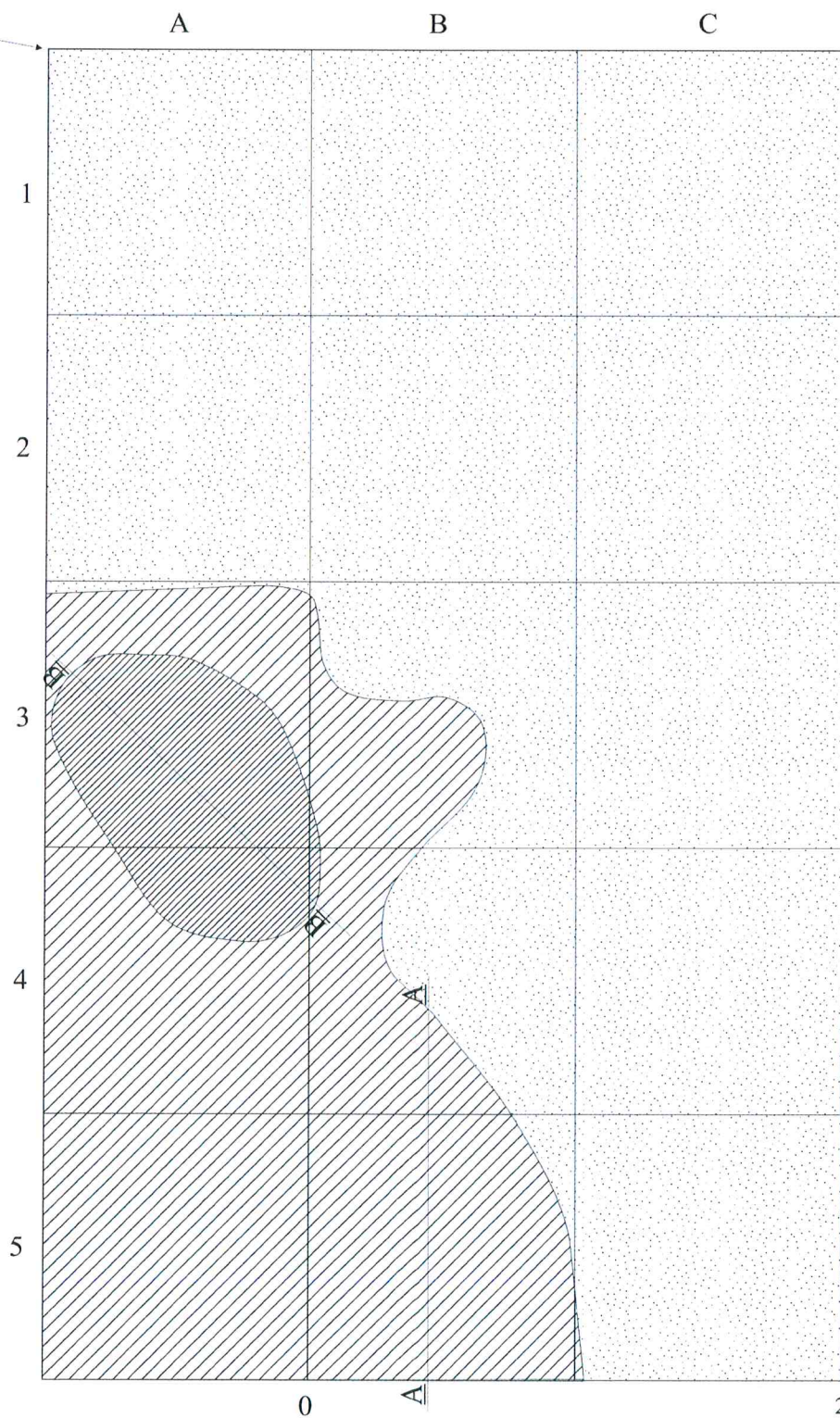
**Kernavės archeologinės vietovės (37320), Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio (17191),
detalesieji archeologiniai tyrimai 2014 m.
Perkasa Nr. 3 (gylis 30 cm)**

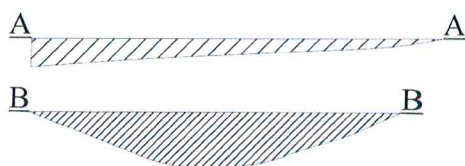
Kernavės archeologinės vietovės (37320), Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio (17191),
detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m.

Perkasa Nr. 4 (gylis 50 cm)

6082806,37;
555061,2;
89,19

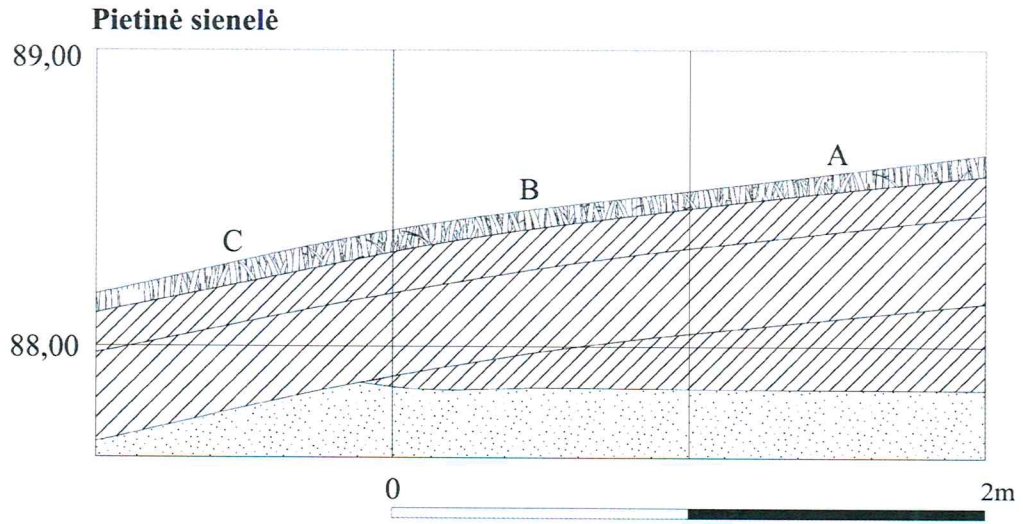
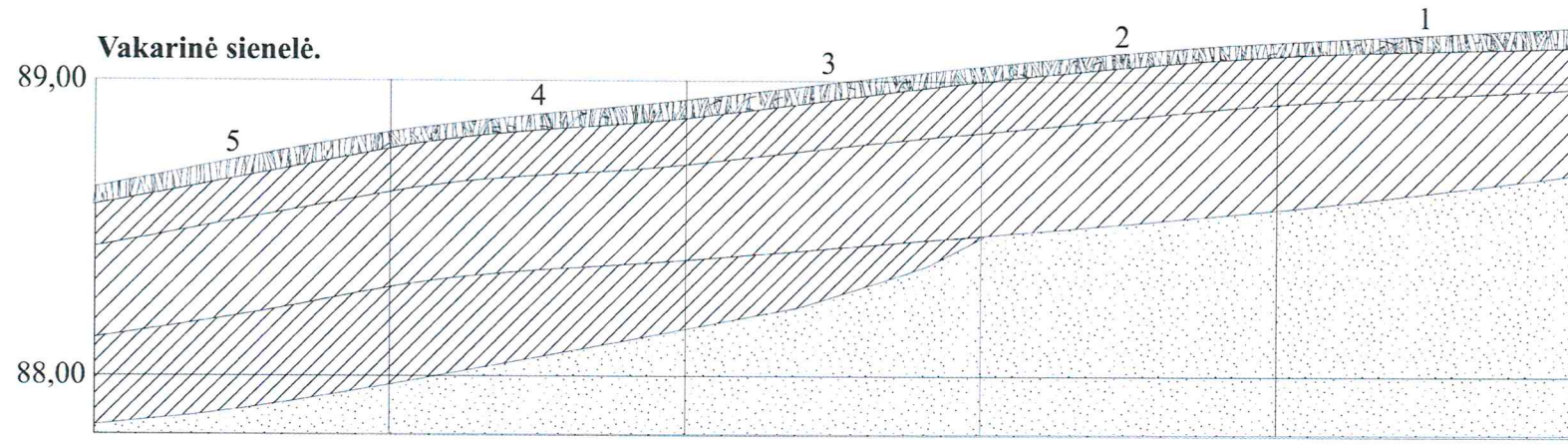

6082801,35;
555064,213;
88,17

 - smėlis - pilkšvas juodžemis - pilkas degėsingas juodžemis

Kernavės archeologinės vietovės (37320), Kernavės, Kriveikiškio piliakalnio (17191),
detalieji archeologiniai tyrimai 2014 m.
Perkasa Nr. 4, sienelės.

 - velėna - pilkšvas juodžemis - šviesiai pilkšvas juodžemis - smėlis

31